

Byla C-807/21

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2021 m. gruodžio 21 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Kammergericht (Vokietija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. gruodžio 6 d.

Atsakomybėn traukiamas subjektas:

Deutsche Wohnen SE

Pareiškėja:

Staatsanwaltschaft Berlin

Pagrindinės bylos dalykas

Prieš atsakomybėn traukiamą subjektą, kaip įmonę, dėl duomenų apsaugos pažeidimų pradėta administracinės baudos skyrimo procedūra

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Remiantis SESV 267 straipsniu pateiktame prašyme priimti prejudicinį sprendimą klausama dėl 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 83 straipsnio aiškinimo, kiek tai susiję su administracinių nusižengimų priskyrimu įmonėms

Prejudiciniai klausimai

1. Ar BDAR 83 straipsnio 4–6 dalys turi būti aiškinamos kaip inkorporuojančios į nacionalinę teisę SESV 101 ir 102 straipsniams priskiriamą

funkcinę įmonės sąvoką ir funkcijų vykdytojo principą, o tai lemia, kad išplečiant teisės subjekto principą, kuriuo grindžiamas OWiG [*Ordnungswidrigkeitengesetz* (Administracinių nusižengimų įstatymas), toliau – OWiG] 30 straipsnis, administracinės baudos skyrimo procedūra gali būti vedama tiesiogiai prieš pačią įmonę, o norint skirti baudą nebūtina konstatuoti, kad administracinį nusižengimą padarė fizinis ir identifikuotas asmuo, galimai veikęs kaip kaltininkas?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar BDAR 83 straipsnio 4–6 dalys turi būti aiškinamos taip, kad įmonei turi tekti kaltė dėl darbuotojo padaryto pažeidimo (žr. 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo 23 straipsnį), ar, norint įmonei skirti baudą, iš principo pakanka jai priskirtino objektyvaus pareigų pažeidimo („strict liability“)?

Nurodomi Sąjungos teisės aktai

SESV, 26 straipsnio 1 dalis, 101, 102, 132 straipsniai

Reglamentas 2016/679, 9–11, 13, 129, 148 ir 150 konstatuojamosios dalys, 4 straipsnio 7 punktas, 5 straipsnio 1 dalies a, c ir e punktai, 6 straipsnio 1 dalis, 25 straipsnio 1 dalis, 83 straipsnis;

Reglamentas Nr. 1/2003, 23 straipsnis;

Reglamentas Nr. 2532/98;

Direktyva 95/46, 2 straipsnio d punktas.

Nurodomi nacionalinės teisės aktai

Grundgesetz (Pagrindinis Įstatymas), 1 straipsnis, 23 straipsnio 1 dalies trečias sakiny, 79 straipsnio 3 dalis, 103 straipsnio 2 dalis;

Gesetz über Ordnungswidrigkeiten (Administracinių nusižengimų įstatymas), 9, 17, 30, 35, 36 straipsniai, 46 straipsnio 1 dalis, 56–58 straipsniai, 66 straipsnio 1 dalis, 87, 88, 99 ir 100 straipsniai;

Bundesdatenschutzgesetz (Federalinis duomenų apsaugos įstatymas), 41 straipsnio 1 ir 2 dalys;

Strafprozessordnung (Baudžiamojo proceso kodeksas), 206 straipsnis.

Trumpas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 Atsakomybėn traukiamas subjektas yra biržoje kotiruojama nekilnojamojo turto įmonė, kurios buveinė yra Berlyne. Turėdama kapitalo dalių ji netiesiogiai valdo

apie 163 000 gyvenamosios paskirties objektų ir 3 000 komercinės paskirties objektų. Šių objektų savininkai – atsakomybėn traukiamos įmonės grupei priklausančios patronuojamosios bendrovės, vadinamosios turto bendrovės, kurios vykdo einamąją veiklą. Atsakomybėn traukiamos įmonės komercinė veikla visų pirma susijusi su šių bendrovių valdymu. Turto bendrovės nuomoja gyvenamosios ir komercinės paskirties objektus, kuriuos administruoja kitos grupei priklausančios bendrovės, vadinamosios paslaugų bendrovės.

- 2 Vykdydamos veiklą, atsakomybėn traukiama įmonė ir grupei priklausančios bendrovės taip pat tvarko gyvenamosios ir komercinės paskirties objektų nuomininkų asmens duomenis, pavyzdžiui, naujai išnuomodamos objektą arba administruodamos esamas nuomos sutartis. Šie duomenys, be kita ko, apima asmens tapatybės dokumentus, mokesčių duomenis, socialinio ir sveikatos draudimo duomenis bei informaciją apie ankstesnius nuomos santykius.
- 3 2017 m. birželio 23 d. *Berliner Beauftragter für den Datenschutz* (Berlyno duomenų apsaugos pareigūnas, toliau – institucija), atlikęs patikrinimą vietoje, atkreipė atsakomybėn traukiamos įmonės dėmesį į tai, kad jos grupei priklausančios bendrovės saugo nuomininkų asmens duomenis elektroninėje archyvavimo sistemoje, kurioje neįmanoma atsekti, ar saugoti duomenis būtina ir ar užtikrinama, kad nebereikalingi duomenys būtų ištrinami. Institucija pareikalavo iš atsakomybėn traukiamos įmonės iki 2017 m. pabaigos ištrinti dokumentus iš elektroninės archyvavimo sistemos. Atsakomybėn traukiama įmonė atsisakė tai padaryti nurodydama, kad ištrinti dokumentų negali dėl techninių ir teisinių priežasčių. Jos teigimu, norint ištrinti dokumentus, pirmiausia reikia perkelti senus archyvinis duomenis į naują, komercinės ir mokesčių teisės aktuose nustatytas duomenų saugojimo pareigas atitinkančią archyvavimo sistemą. Nuomos dėl nurodymo ištrinti dokumentus atsakomybėn traukiama įmonė ir institucija išreiškė žodžiu ir raštu.
- 4 2020 m. kovo 5 d. institucija atliko patikrinimą įmonės grupės centrinėje administracijoje ir iš duomenų fondo atrinko iš viso 16 mėginių. Atsakomybėn traukiama įmonė pranešė institucijai, kad kvestionuojama archyvavimo sistema nebenaudojama, o duomenis ketinama greitai perkelti į naują sistemą. 2020 m. spalio 30 d. priimtame sprendime skirti baudą atsakomybėn traukiama įmonė kaltinama tuo, kad nuo 2018 m. gegužės 25 d. iki 2019 m. kovo 5 d. tyčia nesiėmė priemonių, būtinų reguliariam nebereikalingų ar kitu būdu neteisėtai saugomų nuomininkų duomenų ištrynimui užtikrinti. Ji taip pat kaltinama tebesaugojusi ne mažiau kaip 15 konkrečiai įvardytų nuomininkų asmens duomenis, nors buvo žinoma, kad nereikėjo arba nebereikėjo to daryti. Dėl Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 25 straipsnio 1 dalies bei 5 straipsnio 1 dalies a, c ir e punktų tyčinio pažeidimo institucija skyrė 14 385 000 EUR dydžio baudą, o dėl Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 6 straipsnio 1 dalies pažeidimų – dar 15 baudų, kurių dydis siekė nuo 3 000 iki 17 000 EUR.
- 5 Gavęs atsakomybėn traukiamos įmonės prieštaravimą, *Landgericht Berlin* (Berlyno apygardos teismas), remdamasis OWiG 46 straipsnio 1 dalimi, siejama

su *StPO* [*Strafprozessordnung* (Baudžiamojo proceso kodeksas), toliau – *StPO*] 206a straipsniu, nutraukė procesą motyvuodamas tuo, kad juridinis asmuo negali būti administracinės baudos skyrimo procedūros subjektu – taip pat ir per procedūrą, vykdomą pagal Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsnį. Administracinio nusižengimo padarymu gali būti kaltinamas tik fizinis asmuo. Juridiniam asmeniui gali būti inkriminuojami tik jo organų narių arba atstovų veiksmai. Todėl administracinės baudos skyrimo procedūroje juridinis asmuo gali dalyvauti tik kaip kitas procedūros dalyvis. Baudos skyrimas juridiniam asmeniui išsamiai sureglamentuotas OWiG 30 straipsnyje, kuris per BDSG [*Bundesdatenschutzgesetz* (Federalinis duomenų apsaugos įstatymas), toliau – BDSG] 41 straipsnio 1 dalį taikomas ir pažeidimams pagal Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsnio 4–6 dalis. Pagal šias nuostatas bauda juridiniam asmeniui gali būti skiriama per bendrą procedūrą, kai administracinės baudos skyrimo procedūra vykdoma prieš organo narį arba atstovą, t. y. fizinį asmenį, arba per atskirą procedūrą pagal OWiG 30 straipsnio 4 dalį. Bet OWiG 30 straipsnio 4 dalies atveju taikoma sąlyga, kad prieš juridinio asmens organo narį arba atstovą apskritai nebūtų pradėta procedūra arba ji būtų nutraukta. Vis dėlto, ir per atskirą procedūrą turi būti konstatuotas juridinio asmens organo nario padarytas atsakomybę užtraukiantis nusižengimas, nes juridinis asmuo negali padaryti administracinio nusižengimo. Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsnyje kodifikuota tiesioginė įmonės atsakomybė nėra suderinama su Vokietijos teisės aktuose įtvirtintu kaltės principu ir todėl negali būti taikoma.

- 6 *Staatsanwaltschaft Berlin* (Berlyno prokuratūra) dėl proceso nutraukimo pateikė atskirąjį skundą, kurį paskutinėje instancijoje turi išnagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 7 Pagrindinei bylai lemiamos reikšmės turi tai, ar administracinės baudos skyrimo procedūra gali būti vykdoma tiesiogiai prieš įmonę ir ar bauda įmonei, kaip „proceso dalyvei“ ar „kitai proceso dalyvei“, pagal OWiG 30 straipsnio 1 dalį gali būti skirta tik tuomet, kai sprendime dėl baudos skyrimo konkrečiai nurodytiną „inkriminuojamą veiką“ padarė fizinis asmuo, kaip juridinio asmens atstovas.
- 8 OWiG 66 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad sprendime dėl baudos skyrimo turi būti nurodytas „veikos, kuria asmuo kaltinamas, pavadinimas, jos padarymo laikas ir vieta, įstatyme apibrėžti administracinio nusižengimo požymiai ir taikytinos nuostatos, kuriomis remiantis skiriama bauda“. Sprendimas dėl baudos skyrimo turi atriboti kaltinimą formaliai ir objektyviai (atribojimo funkcija) ir suteikti atsakomybės traukiamam asmeniui pakankamai informacijos apie jį (informavimo funkcija).
- 9 Pagal iki šiol galiojusius teisės aktus baudos įmonėms gali būti skiriamos tik remiantis OWiG 30 straipsniu, kai joms gali būti priskiriami tam tikri

administraciniai nusižengimai, padaryti (tik) jų atstovais paskirtų vadovaujančias pareigas einančių asmenų. Atstovo padarytas normos pažeidimas, už kurį skiriama bauda, turi atitikti įstatyme nustatytus požymius ir būti padarytas veikiant neteisėtai ir kaltai.

- 10 *Landgericht Bonn* (Bonos apygardos teismas) jurisprudencijoje reiškia nuomonę, kad remiantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsniu, kaip viršenybę turinčia Sąjungos teisės norma, šis ribotas atsakomybės mechanizmas turi būti paliktas netaikytas. Tokio požiūrio laikosi ir dauguma teisinės literatūros autorių.
- 11 Remiantis Sąjungos teisės taikymo viršenybe, teisinėje literatūroje vyrauja nuomonė, kad Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsnyje nustatomi pagrindiniai norminiai sankcijų skyrimo įmonėms principai. Todėl pažeidimų priskyrimas turi būti grindžiamas Sąjungos teisės kriterijais, o ne nacionaliniais principais. Tai reiškia, kad valstybėms narėms iš principo neleidžiama susilpninti reglamente įtvirtintos duomenų apsaugos nacionalinės teisės nuostatomis. Sąjungos teisė, kurios raidą istoriškai lėmė neiškraipytos konkurencijos ir veikiančios vidaus rinkos pagal SESV 26 straipsnio 1 dalį siekis ir kuri įtvirtinta ES bankų teisėje ([SESV] 132 straipsnis ir Reglamentas [EB] Nr. 2532/98) bei ES kartelių teisėje (SESV 101, 102 straipsniai ir Reglamentas [EB] Nr. 1/2003), palyginti su Vokietijos teise, turi visiškai kitokias traukimo atsakomybės už pažeidimus struktūras. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo suformuotoje jurisprudencijoje pripažinta, kad SESV 101 ir 102 straipsniuose nurodyta įmonės sąvoka yra funkcinė. Su šia funkcinė įmonės sąvoka susijęs funkcijų vykdytojo principas, kuris prieštarauja Vokietijos teisinio subjekto principui (OWiG 9, 30 straipsniai). Funkcijų vykdytojo principo esmė yra ta, kad įmonei (praktiniais sumetimais kaip plačiai suvokiamam ekonominiam vienetui) priskiriama „materialinė atsakomybė už sankcijas“, taigi, visi teisėtai įmonės vardu veikiančių darbuotojų veiksmai ir administracinių baudų teisės požiūriu turi būti priskiriami įmonei. Tam nebūtina konkrečiai įvardyti darbuotoją arba inkriminuojamą veiksmą.
- 12 *Landgericht Bonn* ir teisinėje literatūroje vyraujanti nuomonė grindžiama šiais argumentais:
- 13 Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsnio 4–6 dalių formuluotės leidžia manyti, kad sankcijas už kartelius reglamentuojanti Europos teisė išstumia OWiG 30 straipsnį. Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad įmonė, kaip antai *Facebook Irland*, yra duomenų valdytojas, kaip jis suprantamas pagal Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 4 straipsnio 7 punktą (2019 m. liepos 29 d. Sprendimas *Fashion ID* (C-40/17, EU:C:2019:629)). Šis sprendimas buvo priimtas dėl Direktyvos 95/46 2 straipsnio d punkto, tačiau juo reikia remtis aiškinant kone to paties turinio Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 4 straipsnio 7 punktą. Remiantis priešinga nuomone, Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsnio 4–6 dalyse reglamentuojamas tik baudos dydis, todėl jose negali būti išplėsta baudos adresatų grupė.

- 14 Grįsdami nuomonę, kad Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas orientuojasi į ES kartelių teisę, *Landgericht Bonn* ir kai kurie teisinės literatūros autoriai nurodo ir Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 150 konstatuojamąją dalį. Reglamento versijoje anglų kalba vartojama ne „Enterprise“ sąvoka, o ES kartelių teisės įmonės sąvoka „Undertaking“. Iš to daroma išvada, kad kaip Europos sankcijų modelis turi būti taikomas funkcijų vykdytojo principas, o Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsnyje minima įmonės sąvoka siejama ne su teisės subjektu, o funkciškai – su ekonominiu vienetu.
- 15 Tai, kaip teigiama, patvirtina ir Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 9–11, 13, 129 ir 148 konstatuojamosios dalys, iš kurių matyti siekis suderinti ir stiprinti Europos duomenų apsaugos teisę.
- 16 Siekiamas suderinimo laipsnis taip pat rodo, kad į antrą planą nustumiama valstybių narių teisė ir jų riboto atsakomybės priskyrimo įmonėms taisyklės. Jeigu Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsnio 4–6 dalys būtų siejamos su nacionalinėmis atsakomybės ir jos priskyrimo nuostatomis, įmonėms būtų skiriamos labai nevienodos sankcijos – ir materialinės teisės aprėpties, ir procedūrinio veiksmingumo atžvilgiu. Taikant OWiG 30 straipsnį ir kitus nacionalinės teisės sistemose nustatytus pažeidimo priskyrimo apribojimus, labai apsunkinamas teisių įgyvendinimas. Praktikoje OWiG 30 straipsnis dažnai (ne tik duomenų apsaugos srityje) būna kliūtis skirti baudas įmonėms, nes neįmanoma arba neproporcingai sunku nustatyti asmenis, kurie veikia įmonės viduje. Būtent šie teisės subjekto principo, taikomo teisinių gėrių apsaugos srityje, trūkumai, kurie, be to, lėmė neteisingą nevienodą įmonių traktavimą, paskatino Sąjungos teisės aktų leidėją Bendrajame duomenų apsaugos reglamente nustatyti teisingesnį, veiksmingesnį ir tiesiog stipresnį funkcijų vykdytojo principo modelį.
- 17 Iš bendro istorinio ir sisteminio vertinimo matyti, kad Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu siekiamas suderinimo laipsnis yra ne minimalus, o visiškas arba maksimaliai įmanomas. Dar vertindamas Direktyvą 95/46 ir joje nustatytą sankcijų režimą, Teisingumo Teismas darė prielaidą dėl jos visiško suderinimo poveikio (2011 m. lapkričio 24 d. Sprendimas *Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito* (C-468/10 ir C-469/10, EU:C:2011:777)). Palyginti su direktyva detalesnės Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatos patvirtina Sąjungos teisės aktų leidėjo kuo didesnio suderinimo siekį. Tai reiškia, kad valstybių narių diskrecija teisėkūros srityje sumažėjo, ir todėl sunkiai tikėtina, kad pagrindinės atsakomybės taikymo sąlygos, kaip antai atsakomybės priskyrimo klausimai, ir yra paliktos valstybių narių kompetencijai. Tai reikštų, kad skirtingose valstybėse narėse už tapačius materialinius duomenų apsaugos pažeidimus būtų skiriamos skirtingos sankcijos arba jos apskritai neskiriamos.
- 18 Remiantis priešinga teisinėje literatūroje reiškiamą nuomone, jeigu Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsnis būtų suprantamas kaip tiesioginė įmonių atsakomybę įtvirtinanti norma, nukreipianti į sankcijas kartelių srityje reglamentuojančią Europos teisę, būtų pažeidžiama nacionalinė teisė ir

viršvalstybiniu mastu pripažinti teisės principai. Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsnis nesiorientuoja į sankcijas kartelių srityje reglamentuojančią Europos teisę. Bet net jeigu ir orientuotųsi, tai nereiškia, kad Sąjungos teisė turi taikymo viršenybę. Tą faktiškai riboja konstituciniai principai, kurie GG [*Grundgesetz* (Pagrindinis Įstatymas), toliau – GG] 23 straipsnio 1 dalies trečiame sakinyje, siejamame su 79 straipsnio 3 dalimi, pripažinti kaip „nepavaldūs integracijai“. Šiose nuostatose įtvirtintos konstitucinės tapatybės saugotini gėriai apima ir GG 1 straipsnyje nustatytus principus, taigi visos valstybės valdžios pareigą gerbti ir saugoti žmogaus orumą (GG 1 straipsnio 1 dalies antras sakiny), tai reiškia, ir GG 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą kaltės principą.

- 19 BDSG 41 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje draudžiama administracinės baudos skyrimo procedūrą pradėti prie juridinius asmenis. Šioje normoje nurodyta, kad „jei šiame įstatyme nenustatyta kitaip“, pažeidimams pagal Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsnio 4–6 dalis *mutatis mutandis* taikomos OWiG nuostatos. BDSG 41 straipsnio 1 dalies antrame sakinyje *expressis verbis* numatyta, kad išimtis taikoma OWiG 17, 35 ir 36 straipsniams. Kiek tai susiję su procesine teise, BDSG 41 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta panaši reglamentavimo tvarka, numatant, kad išimtis taikoma OWiG 56–58, 87, 88, 99 ir 100 straipsniams.
- 20 Iš to teisinėje literatūroje daroma išvada, kad per Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsniu grindžiamą administracinės baudos skyrimo procedūrą privaloma laikytis OWiG 30 straipsnyje nustatytų pažeidimo priskyrimo ir proceso principų.
- 21 Šiuo atžvilgiu prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas pažymi, kad dėl OWiG 30 straipsnio nebuvo nustatyta, kad jis nepatenka į BDSG 41 straipsnio nuorodą – priešingai nei OWiG 88 straipsnis, kuris yra būtinas procesiniam OWiG 30 straipsnio įgyvendinimui. Todėl BDSG 41 straipsnis vadinamas nenuosekliu, nefunkcionaliu ir apskritai „nevykusi“.
- 22 Kaip teigiama teisinėje literatūroje, tiesioginę įmonės atsakomybę paneigia ir Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsnio 8 dalis. Joje dėl tinkamų procedūrinių garantijų, „įskaitant veiksmingas teismines teisių gynimo priemones ir tinkamą procesą“, daroma nuoroda (ir) į valstybių narių teisę. Šiai nuomonei prieštaraujama teigiant, kad OWiG 30 straipsnis – bent jau kiek tai svarbu šioje byloje – nustato pažeidimo priskyrimo taisyklę, taigi, yra materialinės teisės norma.
- 23 Be to – be kita ko, ir skundžiamoje nutartyje nutraukti bylą – teigiama, kad tiesioginė įmonės atsakomybė pagal administracinių baudų teisės nuostatas pažeidžia kaltės principą. *Landgericht Berlin* laikosi nuomonės, kad bausmės skyrimas valstybės vardu turi būti siejamas su fizinio asmens kaltai padarytu veiksmu. Kaltė suponuoja individo laisvą valią ir atsakomybę elgtis teisėtai arba

neteisėtai. Juridinio asmens atveju taip nėra. Atsižvelgiant į kaltės principą, ir Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 83 straipsniu grindžiamos administracinės baudos skyrimo procedūros prielaida yra pirminė žmogaus padaryta veika, kurią (tik) pagal OWiG 30 straipsnį galima priskirti įmonei.

- 24 Kai kuriuose teisinės literatūros veikaluose taip pat teigiama, kad Europos kartelių teisės adaptacija Bendrajame duomenų apsaugos reglamente pažeidžia ir kitus teisėtumo principus – t. y. *nulla poena sine lege certa* reikalavimą ir analogijos draudimą (GG 103 straipsnio 2 dalis). Europos teisės aktai, reglamentuojantys sankcijas, yra tokie fragmentiški, kad iš jų nematyti jokio nuoseklaus ir visuotinio įmonėms skirtinų baudų modelio.
- 25 Jeigu į pirmąjį prejudicinį klausimą būtų atsakyta teigiamai, tolesniam procesui labai svarbu tai, kokiais kriterijais remiantis turi būti nustatoma „įmonės kaltė“. Pavyzdžiui, pagal Vokietijos teisės aktus tyčia arba dėl aplaidumo tam tikras pareigas pažeidusioms įmonėms gali būti skiriamos nebaudžiamojo pobūdžio baudos. Tiesa, šiuo atžvilgiu taip pat reiškiamą nuomonę, kad tyčia ar aplaidumas yra ne sankcijos skyrimo sąlygos, o tik bausmės individualizavimo kriterijai. Taikant „strict-liability“ principą, sankcijai skirti pakanka konstatuoti objektyvų pareigos pažeidimą. Ir Teisingumo Teismas yra pripažinęs, kad tuomet, kai realizuojami objektyvūs veikos sudėties požymiai, speciali kaltė yra visiškai nebūtina (1983 m. birželio 7 d. Sprendimas *Musique diffusion française ir kt. / Komisija* (100/80–103/80, EU:C:1983:158)).